Denne side er redigeret af Leif Kiil Sørensen

Kristeligt Dagblad

Udgivet af A/S Kristeligt Dagblad
Grundlagt 1896

Ansvarshavende chefredaktør: Erik Bjerager
Tryk: Dagbladet i Ringsted

Vi fejrer i år Holberg, og vi fejrer norsk og dansk litteraturs 200-års-fødselsdag. Der fandtes ingen dansk eller norsk litteratur før 1814... Er han så dansk eller norsk eller europæer? Teoretisk set kan han være alle tingene, men jeg vil mene, at for os her er han først dansk.

HANS HAUGE, DR.PHIL, I BERLINGSKE

leder

I krigszonen mellem far og mor

Forældre, der bruger børn som våben, skal stilles til ansvar

Som i stort set alle vestlige lande er antallet af skilsmisser eksploderet i de senere årtier. Næsten 19.000 ægtepar blev således skilt i Danmark i 2013 med opløsning af mange familier til følge.

Det kan ofte være en god idé og den bedste løsning for et par at blive skilt, hvis forholdet er gået i hårdknude. Men hvis ægteparret har sat børn i verden, bør en skilsmisse naturligvis foregå på de bedst mulige betingelser for børnenes fremtid.

Det er det, vi i daglig tale kalder for barnets tarv. Den bør man som forældre altid have for øje – ikke mindst hvis man bliver skilt i en familie med små børn, der ikke rigtig kan forstå, hvorfor mor og far ikke bare kan blive ved med at være mor og far og skabe en tryg og stabil ramme, som et hjem som regel udgør.

I virkelighedens verden kan der være langt fra "bør" til "er", hvilket Kristeligt Dagblads forsidehistorie lørdag den 10. maj demonstrerede med al tydelighed.

Her stod en familiefar frem og fortalte, hvordan han var havnet i en grotesk og "kafkask" situation. Hans ekskone beskyldte ham for at være voldelig mod parrets børn, og mens myndighederne undersøgte sagen, måtte han ikke se sine to sønner.

Da politiet indstillede efterforskningen, fordi "der ikke var rimelig formodning om, at der var begået noget strafbart", var det så længe siden, han havde set drengene, at retten vurderede, de var mest knyttet til deres mor. Hun fik derfor tildelt forældremyndigheden. Sagen er absurd og forhåbentligt ikke den nationale norm.

Eksemplet i Kristeligt Dagblads historie er desværre langtfra enestående. Flere af de eksperter, som udtalte sig i avisens historie, kunne nemlig fortælle, at det er en velkendt metode at komme med falske anklager og forhale tiden i kampen om forældremyndighed.

Flere steder på internettet ligger der ligefrem en uofficiel "opskrift" på, hvordan man i sager om samvær, bopæl og forældremyndighed kan snyde myndighederne til egen fordel. Og her er en frit opfundet anklage om partnervold en effektiv løgn, der som regel giver fordele – i hvert fald i udgangspunktet.

Skilsmissesager og forurettede ægtefæller er tit tragiske historier, hvor man ofte godt kan forstå en forladt ægtefælles bitterhed og sågar had til den tidligere partner.

Men at inddrage mindreårige børn i eget had og bevidst lyve over for dem som en slags hævn for at skade den anden forælder er ikke bare barnligt og selvoptaget, det er dybt uetisk, skadeligt for barnet og bør i hvert fald ikke gavne deres sag. Man kan ikke lovgive sig ud af bitre skilsmissepars intriger, men man kan minde dem om, at barnets tarv altid går forud for deres egen.

holm

fra debatten på religion.dk

Den katolske kirke er ikke for dødsstraf og ser spørgsmålet i sammenhæng med andre, der beskæftiger sig med livets principielle ukrænkelighed: aktiv dødshjælp og abort.
At mange katolikker og katolske politikere i USA og andre steder går imod kirkens lære og for eksempel støtter dødsstraf, provokeret abort eller aktiv dødshjælp, er en anden sag.

JAKOB EGERIS THORSEN, TEOLOG, PH.D. OG KATOLIK

SÅDAN SKRIVER DU TIL AVISEN

Kronikker: højst 7500 anslag inklusive mellemrum.
Kommentarer: højst 3500 anslag inklusive mellemrum.
Læserbreve: højst 900 anslag inklusive mellemrum.

Alle indlæg forsynes med navn, adresse og stilling. Medsend gerne portrætfoto.
Indlæg, der sendes til Kristeligt Dagblad, må ikke sendes til andre aviser.
Kronik- og debatredaktionen forbeholder sig ret til at redigere og forkorte i indlæg.
Efter at et indlæg har været bragt i Kristeligt Dagblad, er det alene avisen, der har retten til at publicere det på sociale medier og andre steder på internettet.
Alt stof, der bringes i avisen, arkiveres i elektroniske arkiver, herunder Infomedia, og publiceres på avisens egen hjemmeside kristeligt-dagblad.dk

Kommentarer og læserbreve til: **debat@k.dk.** Kronikker til: **kronik@k.dk**
eller send til: **Kristeligt Dagblad, Vimmelskaftet 47, 1161 København K.**

▲ "Hvor vigtig er dyrevelfærden? Som vælger vil det være rart at vide, hvordan de politikere, der er på valg, forholder sig til disse spørgsmål. Især hvis ens stemme afhænger af disse spørgsmål," skriver fire debattører i indlæg om halekupering af grise. – Foto: Lars Gejl/Biofoto/Scanpix.

En ulige kamp. Når broderlande konkurrerer på ulige vilkår

AF BO ALGERS, MICKEY GJERRIS, LENE JUUL PEDERSEN OG HELENA RÖCKLINSBERG

EN AF GRUNDPILLERNE i Den Europæiske Union erden frie handel med varer og tjenester. Det åbne marked skal sikre en retfærdig konkurrence medlemslandene imellem til gavn for unionens borgere. Det kræver naturligvis, at der konkurreres på lige vilkår. Markedet fungerer kun, hvis de politisk satte rammer for det, er retfærdige.

På den baggrund er det bekymrende at se, hvordan EU ikke formår at skabe ordentlige markedsbetingelser for dyrevelfærd, samtidig med at flere og flere politikere placerer ansvaret for dyrevelfærden på forbrugernes skuldre.

Der slagtes årligt 150 millioner grise i EU (Eurostat 2007). I de fleste EU-lande halekuperes grisene rutinemæssigt for at undgå eller i hvert fald reducere forekomsten af halebid. Halebid er en adfærdsforstyrrelse, som let udløses af stress i et stimulifattigt miljø.

Sverige er, sammen med Finland og Litauen, de eneste lande, hvor grisene ikke rutinemæssigt halekuperes. Danmark er det land, hvor procentvis flest grise halekuperes.

I 2001 fremlagde EU-Kommissionen et direktiv indeholdende nogle mindstekrav til dyrevelfærden i den europæiske svineproduktion. Dette direktiv blev uddybet i 2003 og har været fælles EU-lov siden 2013. Af direktivet fremgår det blandt andet, at halekupering er forbudt medmindre det dokumenteres, at der er opstået skader på grund af halebidning, og andre løsninger er forsøgt for at komme problemet til livs.

DET NÆVNES eksplicit, at uhensigtsmæssige opstaldningsmiljøer skal ændres, så halebidning kan forebygges. Det er velkendt, at halebidning hos grise kan skyldes flere faktorer, og at nogle af de vigtige udløsende faktorer er manglende rodemateriale (halm), klimaproblemer, pladsmangel, for lidt plads ved truget og uhensigtsmæssigt foder.

Halebidning er naturligvis smertefuldt for den gris, som er ramt, og i det lys kan halekupering ses som meningsfuldt ud fra dyrevelfærdsmæssige grunde.

Men også halekuperingen volder smerter – både i forbindelse med selve kuperingen, der foregår ubedøvet, og efterfølgende, hvor halestumpen bliver mere følsom over for berøring, da såkaldte amputationsneuroner opstår – som vi kender det fra mennesker, der kan have ondt i et ben eller en arm, der er amputeret.

Det er forklaringen på, at halekuperede grise forsøger at fjerne halen, når en anden gris forsøger at tage halestumpen i munden, og dermed også forklaringen på, hvorfor halekupering har en vis effekt på halebidning.

Det er svinelobbyen i EU, som har vundet slaget indtil videre, imens de EU-borgere, der har stemt for bedre dyrevelfærd, sidder tilbage med en lang næse – og grisene med en kort hale.

EU's myndighed for blandt andet fødevaresikkerhed, dyresundhed og dyrevelfærd hedder Efsa. De konkluderede i en rapport fra 2007, at den frustration og stress, som grisene oplever, fører til ringere dyrevelfærd. Halekupering er altså en måde at symptombehandle grisene på – ikke en fjernelse af problemets årsag.

Den vigtigste grund til den systematiske halekupering, som finder sted i blandt andet Danmark er for os at se, at det er en billigere løsning på halebidningsproblemet end at ændre på grisenes levevilkår, og dermed opnår man også konkurrencefordele. Den danske svineproduktion, der ifølge producenterne selv bidrager med mere end 30 milliarder i eksportindtægter og skaffer 40.000 arbejdspladser, hviler altså på dette punkt på en uretfærdig konkurrence med blandt andre de svenske svineproducenter.

De danske producenter forsvarer sig med, at de blot gør som de andre for at undgå selv at blive udkonkurreret. Og på den måde kommer dyrevelfærdshensynet til kort på et marked, hvor de, som bryder reglerne, bestemmer niveauet.

RESULTATET I DAG ER, at forbrugere køber det billige svinekød fra lande, som ikke lever op til gældende regler, imens de landes producenter som lever op til reglerne, må give op over for den ulige konkurrence

EU-Kommissionen gjorde allerede i 2010 i en rapport opmærksom på, at svineproduktionen i Danmark (og dermed også en række andre EU-lande) strider mod EU's direktiv og dermed er et (muligt) brud på traktaten.

Det kan derfor synes underligt, at man giver Danmark og andre lande med lignende produktion lov til at eksportere svinekød til andre EU-lande, når det nu sker på unfair konkurrencevilkår, men der er intet, der tyder på, at EU-Kommissionen vil indføre sanktioner mod de lande, som ikke overholder svinedirektivet.

Så kan det ikke blive mere tydeligt, at det er svinelobbyen i EU, som har vundet slaget indtil videre, imens de EU-borgere, der har stemt for bedre dyrevelfærd, sidder tilbage med en lang næse – og grisene med en kort hale.

Der skal snart være valg til Europa-Parlamentet. Det skal blive interessant at se, hvordan for eksempel danske og svenske kandidater forholder sig til disse spørgsmål: Er det vigtigt med retfærdige og ens rammer for produktionen i de forskellige EU-lande? Hvor vigtig er dyrevelfærden? Som vælgere vil det være rart at vide, hvordan de politikere, der er på valg, forholder sig til disse spørgsmål. Især hvis ens stemme afhænger af disse spørgsmål.

Bo Algers er professor i husdyrhygiejne og har forsket i opstaldning, dyresundhed og dyrevelfærd i 40 år. **Mickey Gjerris** er bioetiker og forsker i etiske spørgsmål vedrørende dyr, natur og ny teknologi. Endvidere er han medlem af Det Etiske Råd og formand for rådets arbejdsgruppe vedørende "Bæredygtige fødevarer". **Lene Juul Pedersen** er seniorforsker i adfærds- og stressbiologi og har forsket i svins adfærd og velfærd i relation til opstaldning gennem de seneste 25 år. **Helena Röcklinsberg** er docent i etik og forsker i etiske spørgsmål vedrørende produktionsdyr, fisk, forsøgsdyr og familiedyr. Endvidere er hun medlem af det svenske Jordbruksverkets Djurskyddsråd

"Når man sidder i New York eller Paris og skal forklare, hvem man er, så er man næsten lige så meget svensker eller nordmand som dansker. Men så snart man er tilbage i Danmark, så er man i den grad dansker."

BJØRN BREDAL, SKRIBENT, I DAGBLADET POLITIKEN

Et politiseret melodigrandprix. Jeg heppede på Rusland

AF FREDERIK BERGGREN SMIDT

MÅSKE ER JEG lidt Rasmus Modsat. Men under den stort anlagte melodigrandprix-uge i København steg min sympati for det russiske bidrag til sangkonkurrencen proportionalt med buh-råbene fra publikum over selvsamme lands deltagelse.

De var da smukke, de russiske tvillinger, men det kunne nu lige så godt have været de gamle babusjkaer, som russerne stillede med for nogle år siden. Det var en god sang, også denne gang, og godt klaret af to unge piger midt i al virakken og fjendtlighederne. De kom oven i købet i finalen.

I Rusland har de en klar definition af kønnene mand og kvinde. Russerne fastholder det historiske og bibelske syn på ægteskabet og ønsker at favorisere traditionelle familieværdier, hvilket blandt andet afspejler sig i den i vestlige medier stærkt omtalte russiske lov, der forhindrer homoseksuelle pride-parader gennem gaderne. Det bryder vi os i Vesten ikke om. Det er ikke frisind. De skulle skamme sig, de russere!

Ruslands forsøg på at oprioritere den traditionelle familie og få nogle flere børn til Ruslands overlevelse bliver i Vesten stemplet som diskriminerende og som en hetz mod homoseksuelle. For vi ved bedre. Og vi demonstrerer det gerne i bedste sendetid fra en gammel fabrikshal på Refshaleøen i København.

I stedet tiljubledes en identitetsforstyrret mand, der indtog rampelyset som den politisk korrekte vinder af et ejendommeligt show, der desværre på dansk grund udviklede sig til en kønspolitisk farce.

HVORFOR GJORDE melodigrandprix-værterne ikke mere ud af at understrege for åben skærm, at det var en sangkonkurrence, og at det var uhørt at diskriminere en af deltagerne? Nej, vi skulle vel i hele Danmarks DR nødig fremstå som Ruslands-sympatisører. Her havde lidt opdragelse af publikum for mig at se nu været på sin plads!

I stedet tiljubledes en identitetsforstyrret mand, der indtog rampelyset som den politisk korrekte vinder af et ejendommeligt show, der desværre på dansk grund udviklede sig til en kønspolitisk farce.

Men på den anden side repræsenterer en østrigsk dragqueen måske også den danske tidsånd meget godt, hvor den seksuelle frihed er blevet vigtigere end overleverede kristne værdier, der sikrer befolkningens reproduktion og landets overlevelse.

Tak, Rusland, for jeres bidrag. Tak, fordi I ikke lader jer kyse af Vestens mange buh-råb!

Frederik Berggren Smidt,
sognepræst,
Ryesgade 117,
København Ø

ordet

"For enhver, som beder, får."

Matt. 7, 8

"Må jeg bede om vandet." Sådan kan bønnen udtales, når vi sidder ved et middagsbord. Vi vil nok ikke kalde det en bøn i traditionel forstand, for vi regner som det selvfølgeligste med, at den, der sidder nærmest ved vandkaraflen, sender den videre. Det ville virke underligt, hvis vedkommende kiggede skeptisk på en og spurgte: "Hvad får jeg til gengæld?". Men det sker heller ikke. Selvfølgelig rækker han eller hun karaflen videre, for sådan agerer man rundt om et godt bord. Og det er vi trygge ved.

Der er bønner, der bliver opfyldt i det øjeblik, de bliver hørt – og så er den ikke længere. Der er en selvfølgelighed over det, og hvis den ikke var der, så ville vi ikke kunne fungere i de fællesskaber, vi indgår i og udgår fra.

Men det er ikke en selvfølge i alle sammenhænge. Nej, i flere og flere sammenhænge kræves der en modydelse. Det hedder "noget for noget"-princippet eller med et moderne ord: brugerbetaling. Det er der kommet mere og mere af af den simple grund, at der er i vores skrantende velfærdssamfund ikke længere er råd til bare at give ud – sådan uden videre. Nej, der skal ydes noget.

I den politiske dagligdag kan du ikke bare bede om vandet og så regne med, at der er en venlig sjæl, der rækker dig karaflen. Det er der ikke længere råd til. Nej, nu skal der ydes til gengæld. Her er der ikke længere noget, der er gratis.

Nåde hedder på latin *gratia*, og det er af det ord, ordet gratis er afledt. Men det er åbenbart en anden sag, og det er i alt fald længe siden, at det, der blev sagt i kirken, også blev en levet virkelighed derude. Hvis det da nogensinde er sket – undtagen i det skjulte.

"Må jeg bede om vandet," siger vi i kirken i overført betydning, når vi beder om dåbens nåde. Ja, og den får du, ubetinget. Ikke som en konsekvens af, at du i forvejen havde gjort dig fortjent til den.

Nej, den er gratis, Guds nåde.

Ole Juul

teologisk tanke

Martin Luther (1483-1546), tysk reformator:

"Vi er først modtagelige for Guds gaver og planer, når vore planer er bragt til tavshed, og vore gerninger hviler."